

Editura Aramis vă propune:

**Cum să-i învățăm pe copii
bunele maniere** - colecția Biblioteca părinților
Rodica Chiran, Alina Perțea

Educă-ți pozitiv copilul
- oferă ce vrei să primești - colecția Tu și copilul tău
Dr. Tanya Byron

**Părinți consecvenți,
copii fericiți** - colecția Tu și copilul tău
Pilar Sánchez, Ester López,
Yolanda Hijazo

ISBN 978-973-679-646-3

9 789736 796463

edituraaramis.ro

 LIBRIS
Leii 12.00

CUPRINS

Introducere / 7

Partea Întâi

I. Părintele

1. Ce ne dorim de la copilul nostru? / 11
2. Ce am făcut pentru el? / 19
3. Cum mă comport cu copilul meu? / 23

II. Școala

1. Care este rolul școlii? / 31
2. Ce înseamnă o școală bună? / 34
3. Ce înseamnă un dascăl bun? / 34
4. Cum poate fi înțeleasă competiția școlară? / 41

III. Mediul

1. Ce rol joacă grupul de prieteni? / 43
2. Ce influență are televiziunea? / 51

Partea a doua

I. Cunoașterea copilului

1. Inteligența / 68
2. A învăța înseamnă a memora? / 72
3. Importanța limbajului / 78
4. Jocul și dezvoltarea imaginației / 80
5. Personalitatea / 85
  - 5.1. Temperamentul / 86
  - 5.2. Caracterul / 93
  - 5.3. Aptitudinile / 95

Partea a treia

I. Situații-problemă

1. Violența în școală / 101
2. Timiditatea și obrăznicia / 104
3. Stresul școlar / 108
4. Minciuna și chiulul / 111

II. Metode de modificare a comportamentului

1. Întărirea pozitivă (recompensa) / 115
2. Stingerea / 123
3. Întărirea negativă (pedeapsa) / 131
4. Comunicarea eficientă / 139

Epilog / 153

Bibliografie / 155

Introducere

De ce A APĂRUT CARTEA „Meseria de părinte”?

Această lucrare s-a născut dintr-o *necesitate* de a răspunde numeroaselor întrebări pe care părinții le-au adresat educatorilor, învățătorilor, profesorilor și psihologilor școlari, referitoare la comportamentul și performanțele școlare ale copiilor lor. Răspunsul la aceste întrebări este rezultatul unei munci în echipă, de lungă durată, în care se împletesc, în mod optim, suportul *teoretic* cu cel *practic*.

Obiectivul urmărit a fost prezentarea de o manieră cât mai *condensată* a situațiilor problematice apărute frecvent în relația părinți-copii. În urma acestor prezentări, sperăm ca cititorii să ajungă să înțeleagă mai bine comportamentul copiilor, să-și răspundă singuri la întrebările pe care și le adresează, să învețe să comunice mai eficient cu cei mici, să înțeleagă mai bine rolul pe care ceilalți factori îl au în dezvoltarea copiilor etc. De asemenea, lucrarea încearcă să *întărească legăturile* dintre familie – copil – școală, evidențiind responsabilitățile ce revin fiecărei componente a triadei.

Cui se ADRESEAZĂ?

„Meseria de părinte” se adresează în special *părinților* care au copii de vârstă școlară mică și nu numai, însă este recomandată *tuturor adulților implicați în educația copiilor*.

Fiind conștienți de varietatea publicului cititor, prioritatea autorilor a fost aceea de a face lucrarea cât mai accesibilă atât din punctul de vedere al limbajului, cât și al conținutului științific.

Ce CONȚINE?

Fiecare persoană este *unică* în felul ei; fiecare om își trăiește propria viață; fiecare părinte are stilul propriu de educație, convingerile și valorile personale; fiecare copil are particularități care îl deosebesc de oricare alt copil. De aceea, lucrarea *nu* își propune să emită răspunsuri universal valabile la întrebările ivite. Ea încearcă să *provoace* cititorul pentru a găsi răspunsurile cele mai potrivite la situațiile pe care trebuie să le rezolve; încearcă să prezinte *situații autentice* apărute în relația adulților cu cei mici, *erori și modalități de prevenire* a acestora.

Lucrarea este structurată în trei părți: partea întâi își propune să prezinte cititorilor *factorii* care influențează dezvoltarea armonioasă a copilului și rolul pe care îl joacă fiecare dintre aceștia; partea a doua conține câteva *elemente de psihologia copilului*, a căror cunoaștere este necesară fiecărui adult implicat în educarea copilului; partea a treia tratează unele *probleme* frecvent apărute în comportamentul copiilor și sugerează câteva metode de modificare a acestuia.

„Meseria” de părinte este, în același timp, cea mai dificilă și cea mai ușoară meserie din lume. Este deosebit de greu să rezști tot timpul ritmului antrenant impus de copilul tău, să ai răbdare să răspunzi adecvat la întrebări „puerile”, să reușești să vezi lumea prin ochii lui. Pe de altă parte, este foarte ușor când vii acasă de la serviciu să ordoni câteva sarcini copilului, să-l pedepsești la cea mai mică greșeală, iar după câțiva ani să exclami cu mândrie:

„Vezi, acela este copilul meu!
Datorită mie a ajuns așa!”

Responsabilitatea care apăsă pe umerii părintelui este una imensă. El este modelul pe care copilul îl urmează, el îi oferă acestuia condiții de viață, securitate afectivă, educația de bază etc. Practic, de modul în care părintele își îndeplinește rolul depinde viitorul copilului.

Un alt factor care are un rol deosebit de important în viața copilului îl reprezintă **școala** și tot ceea ce este legat de activitatea școlară. Un părinte care și exercită meseria cu mult profesionalism va ști să orienteze copilul spre o școală care să corespundă cu aptitudinile sale și va ști să fie un bun partener al cadrelor didactice, pentru a acționa simultan în vederea sprijinirii evoluției acestuia.

Pe măsură ce copilul va crește, **mediul**, anturajul în care se înscrie va deveni o a doua familie care, treptat, îl va pregăti pentru viața adultă. Practic, una dintre cele mai stringente probleme care se pun odată ce copilul înaintează spre vârsta adolescenței reprezintă integrarea sa în colectivele „importante”, semnificative pentru el, includerea sa în activitățile în care sunt cuprinși prietenii săi.

L Părintele

1. Ce ne dorim DE LA COPILUL NOSTRU?

În mod normal, venirea unui copil pe lume este un prilej de bucurie. Părinții își pun mari speranțe în el, își fac planuri pentru când va crește, își investesc toate resursele de care dispun pentru a-i asigura condițiile optime de dezvoltare.

Din păcate, odată cu trecerea timpului, în unele familii se pot „culege roadele” unor *greșeli* făcute în fixarea obiectivelor, în gestionarea resurselor investite sau, mai simplu spus, în *strategiile educative folosite*. Așa ajungem să vedem părinți care își reneagă copiii, fii care își bat părinții, frați care nu se înțeleg între ei... Deși oricine citește aceste rânduri va spune: „Da, e adevărat, dar aceste lucruri nu or să mi se întâmple chiar mie”, ne permitem să afirmăm că și persoanele care au ajuns în aceste situații probabil, inițial, ar fi răspuns la fel.

*„Ai grijă
ce-ți dorești,
căci dorința
poate deveni
realitate...”*

*(proverb
american)*

În următoarele rânduri exemplificăm câteva dintre obiectivele frecvent formulate de părinți, ale căror rezultate s-au dovedit a avea ulterior și repercusiuni negative. Aceste consecințe nu s-au datorat alegerii obiectivului, ci metodei prin care s-a încercat realizarea lui.

• SĂ FIE CUMINTE, DISCIPLINAT.

Desigur, tuturor ne-ar plăcea să avem o fiică sau un fiu pe care, asemeni unei jucării, să o/îl putem manevra după bunul plac. Realitatea însă, știm cu toții, este alta; copilul are multă energie, iar modul în care și-o cheltuiește este de multe ori deranjant, obositor (în special atunci când te întorci de la serviciu). În aceste situații, părintele se vede nevoit să ia atitudine, să impună reguli. Nu de puține ori ajunge ca, din exces de zel, să pretindă o disciplină exagerată, care-i îngreădește copilului orice formă de manifestare. Părintele crede că astfel și-a câștigat **respectul** printr-un mod autoritar de a aborda situația, pe când, în realitate, ceea ce stă la baza reglării comportamentului este **frica**.

Urmările acestei metode vor apărea mai pregnant atunci când copiii vor ajunge la vârsta adolescenței sau în momentul când se va ivi șansa de a avea o viață autonomă. Astfel, putem asista la fuga de acasă sau la căsătorii premature (în special în rândul fetelor), care se dovedesc a fi nereușite (tinerele schimbând „un rău cu un alt rău”). De asemenea, băieții care au crescut o viață întregă

cu înca de bătaie, când vor deveni mari și suficient de puternici, nu vor ezita să răspundă agresiv în litigiile cu părinții lor. Mai mult chiar, ei vor prelua în mod involuntar modelul de educație și își vor crește copiii în aceeași manieră.

- **SĂ FIE ASCULTĂTOR.** Orice părinte își dorește copiii ascultători, care să răspundă cu promptitudine pe fiecare dată când le cere ceva. Însă, frecvent, poți întâlni părinți care se lamentează: „*Ce să mă mai fac? Copilul meu nu mă ascultă!*“ De la cele mai fragede vârste, unii copii manifestă indiferență la solicitările părinților sau chiar mai mult, preiau „controlul familiei“ atunci când se pune problema luării unei decizii. Atunci când ne punem problema „*Cum s-a ajuns în această situație și ce e de făcut?*“, e bine să ne întrebăm întâi ce am făcut noi pentru ca el să devină ascultător?

- „Mi-am rezervat câteva ore pe zi din timpul meu pentru a-i observa evoluția și performanțele?“
- „Am avut răbdare la vârsta DE CE-ului să răspund adecvat la fiecare întrebare?“